

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

KIRÁLYI VONATOK

MÚZEUMPEDAGÓGIAI ISMERETTERJESZTŐ KIADVÁNY 6-14 ÉVESEKNEK
GÖDÖLLŐI MÚZEUMI FÜZETEK 3.

ISBN 978-963-89928-3-3

ISSN 2062-8471

A Gödöllői Városi Múzeum abban a szerencsés helyzetben van, hogy a most elkészült Királyi vonatok múzeumpedagógiai ismeretterjesztő kiadvány már a **harmadik a Gödöllői múzeumpedagógiai füzetek sorozatban**. Mindhárom kötet az **NKA támogatásával** valósulhatott meg.

2011-ben jelent meg, szintén az NKA támogatásával az első múzeumpedagógiai kiadvány a múzeumunkban, **Angyalli kalandozás** címen. Akkor Gödöllőn Barokk Év programsorozat volt.

2013-ban, amikor a Szecesszió Éve volt Gödöllőn és ennek keretében szerveznek programokat a város kulturális intézményei: a városi múzeumban Körösfői-Kriesch Aladár születésének 150. évfordulóját ünnepeve, róla készült egy időszak kiállítás. Ebben az évben a városi tematikus évhez kapcsolódva hiánypótló könyvként jelent meg a **Tündérkert** múzeumpedagógiai kiadvány, amely a gyerekek nyelvén fogalmazta meg a szecesszió legfontosabb elemeit, két tündér (Kócos és Copfos) kalandjain keresztül. A könyv sikerét jelzi, hogy a kiadott példányok (500 pld) 3 év alatt elfogytak, és sikeresek a könyvre épült múzeumpedagógiai programok is.

A most megjelent Királyi vonatok című kötet szintén egy fontos történelmi korszakot (a dualizmus időszakát), és a város egy fontos épületét: a nemrég felújított Királyi Várót mutatja be az előző kötetből megismert két kis tündér segítségével, a gyerekek számára.

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

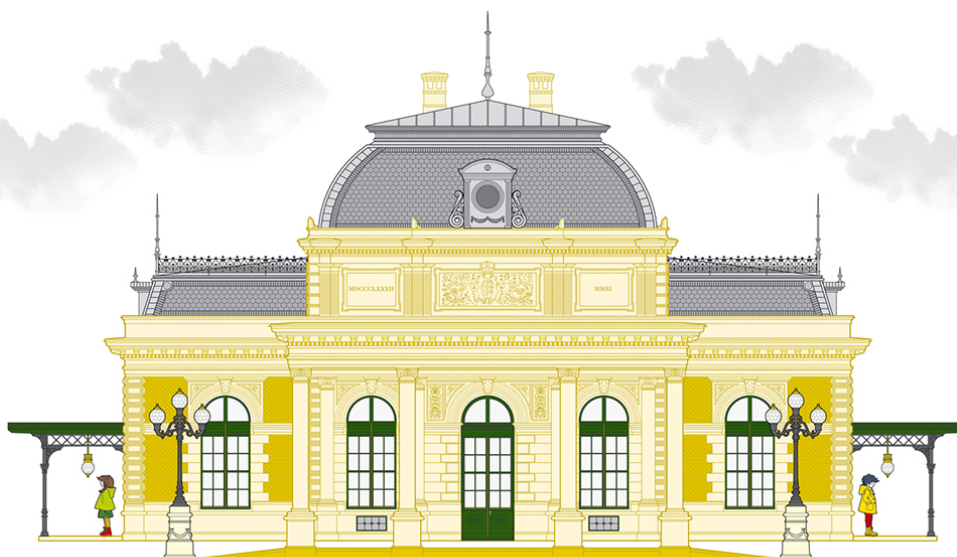
Honlap: godolloimuzeum.hu

SZAKMAI TAPASZTALATOK

A Királyi Váróban 2011-től tartunk foglalkozásokat gyermekeknek, óvodás, általános iskolás és gimnazista korosztálynak. A gyakorlat során szerzett tapasztalatok összegződnek a kiadványban, amely főként most a 8-14 éves korosztálynak szól.

A könyv főszereplői a Tündérgert szecessziós ismeretterjesztő kiadványból már megismert két tündér: Kócos és Copfos, akik rábukkannak a Királyi Váró épületére és lelkesen vetik bele magukat annak megismerésébe. Az épület mellett azonban egyre jobban megszeretve a vasút történetét és működésének rejtelmeit, felfedezik, hogy Ferenc József és Erzsébet királyné hogyan érkezett általában Gödöllőre, milyen vasúti kocsikat használtak, így megismerik a hazai vasúti közlekedés kialakulását és jellemzését.

Emellett a három magyarországi királyi váróterem történetét is felfedezik: a Keleti Pályaudvaron szembesülnek vele, hogy ott sajnos nem maradt meg a királyi váróterem, a Nyugati Pályaudvaron bebarangolják az ottani királyi várótermet, valamint megtanulják, hogy a gödöllői Királyi Váró unikum a maga nemében.

A gödöllői Királyi Váró. Hódi Rezső rajza

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

A kötet pont amiatt, hogy a tündérekkel együtt a gyerekek is bejárják ezeket a helyeket, és érdekes részleteket fedezhetnek fel a rajzok és a szöveg segítségével (pl. a Nyugati Pályaudvar kapcsán Gustav Eiffel története, az épület szerkezete, méretei, a királyi utazások meghatározott rendje stb), egyrészt a gyermeki kíváncsiságot igyekeznek kielégíteni, másrészt kiegészíti az iskolai tanulmányokat (a tananyagba integrálható a 8. osztályban).

A Gödöllői Városi Múzeumot fenntartó önkormányzat az Emberi Erőforrások Minisztériumától támogatást kapott mint múzeumot fenntartó járasszékhely települési önkormányzat óvodások múzeumlátogatói programjának kidolgozására (EMMI 25707-2/2015/KOZGYUJT pályázat). Ebbe a pályázatba már belevettük a Királyi Váróra vonatkozó könyv elkészítését is, de a kapott összeg nem elég a teljeskörű kivitelezésre, ezért fordultunk most az NKA-hoz is, amely az előző két könyv megjelenését is támogatta.

Mivel a kiadvány az előzőekhez hasonlóan főként kézi rajzokkal illusztrált, ezért viszonylag magas az illusztrátori tiszteletdíj (900.000,- Ft). Azonban a kézi rajzok hozzájárulnak a könyv sikeréhez, és a gyerekek izlésének fejlesztéséhez, ami a mai világban elengedhetetlen.

A könyvet már "félkész" állapotban is használtuk **foglalkozásokon**: a szöveget és a rajzokat is a 2016. év elején óvodás és kisiskolás csoportok esetén jól lehetett hasznosítani. Főként a királyi vonatok felépítése volt az a részlet, amely a teljesen hű rajzai miatt alkalmas volt a hasznosításra. Ezeket a rajzokat a grafikus a Közlekedési Múzeumban tett kutatásai alapján (fotóalbumok és korabeli leírások) készítette a gyerekek nyelvére lefordítva.

A királyi vonat belsejéről **a rajzok** Klösz György fényképfelvételei alapján készültek. (Magyar Közlekedési és Műszaki Múzeum, ltsz A-57), az épületrajzok tervrajzok alapján (Nyugati pályaudvar a Magyar Közlekedési és Műszaki Múzeum dokumentumai alapján, a Királyi Váró rajza a felújítást végző Hajós Építésziroda rajzai alapján). Itt szeretném felhívni a grafikus érdekéért olyan részletekre felhívni a figyelmet, mint például a az Ex-libris textilének mintázata, amely a király kicsijának függönyeit mintázza, teljes alaposítással megrajzolva. Ugyanúgy a szalonkocsik bútorai is a fényképek alapján élethűen a legapróbb részletekig meg vannak rajzolva.

A könyv felépítése a közbe ékelt magyarázatokkal, amelyek szorosan nem tartoznak a törzsszöveghez valamint a könyv végi szómagyarázatokkal, kiválóan betölti az

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

ismeretterjesztőnek szánt szerepét, és kellőképp kielégíti a megcélzott korosztály (6-14 év) kíváncsiságát. Ám ha valaki épp nem kíváncsi ezekre a magyarázatokra, át is ugorhatja.

Magyarázó oldalak:

14-15. oldal: Szerkocsis gőzmozdony

18-19. oldal: Milleneumi udvari vonat

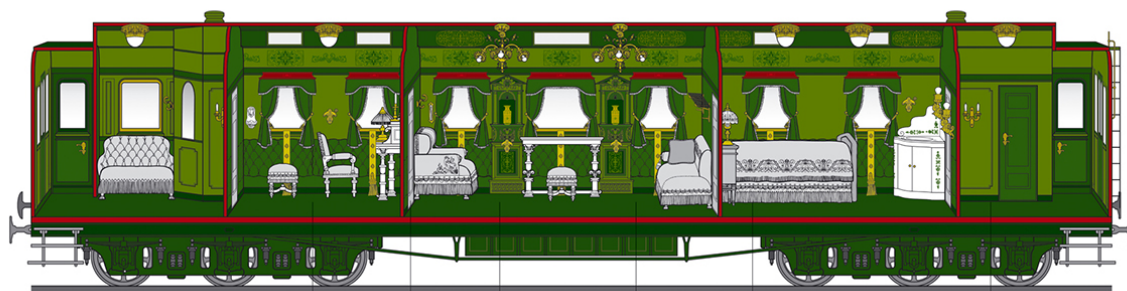
22. oldal: A gőzmozdony működése

26-27. oldal: A királyné szalonkocsija

30-31. oldal: A király szalonkocsija

32. oldal: Az udvari vonat címertáblája

Nem volt könnyű eltalálni a megfelelő egyensúlyt a főszöveg, a magyarázatok és az idegen szavak ismertetése között, de sokak segítségével végül sikerült.

A KIRÁLY SZALONKOCSIJA

A milleneumi udvari vonat a magyar királynak készült. Mivel a Monarchiában a magyar király egyben az osztrák császár is volt, így Ferenc József császárnak volt osztrák udvari vonata is. Amint a korabeli fényképekről és beszámolókból tudjuk, a két vonat nagyon hasonlított egymásra. A magyar udvari vonaton a szobák elosztását és azok berendezését az osztrák udvari vonathoz hasonlóan tervezték meg.

A főhadsegéd szobájában lévő kapcsolótáblára futottak be a fontos információk a termék feléréséről.

A szalon egyik díszes ajtaját és a vonat keresztmetszetét a **44. oldalon** találod

A vonat gőzfűtéssel volt ellátva. A meleg levegő a bútorzatba beépített díszes rácsokon át érkezett a szobákba. Friss levegő pedig a plafon alatt, a felülvilágító ablakok melletti aranyozott rácsokon át jutott be a szobákba.

A könyv **44. első oldalán** a királykocsi szalonjának egyik ablakát látod. A bogos végű díszes szalag az ablak leengedésére és felhúzására szolgál.

A király hálótermét tökéletesen el lehetett sötétíteni: a függönyök mellett az ablak kétrétegű üvege között faredőnyt lehetett leengedni. Valamint voltak még olyan párnázott táblák is, amelyeket az ablakokba illesztettek, hogy minden külső zajt kiszűrjenek.

A királykocsi magyaros díszítést kapott. A falak drapériáit, a függönyöket és a bútorok huzatát virágmintákkal hímézték ki. A kocsi uralkodó színe a zöld volt.

A vonat a villanyvilágítás mellett gyertyákkal is bőven el volt látva. Az udvari vonat áramszünet esetén sem borult sötétbe. A vonat berendezésénél tehát a leg gondosabban jártak el, és valóban minden eshetőséggel számoltak.

A király szalonkocsijának részletes magyarázó keresztmetszete Klösz György felvételei alapján. Rajzolta: Hódi Rezső.

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

TAPASZTALATOK, HASZNOSÍTÁS

A könyv már most, agy egy hónapos pályafutása alatt is sikeresnek mondható: sokan várták és számítottak rá: ahogy megjelent a múzeumi kirakatban és a FB oldalunkon, már érkeztek a vásárlók.

A könyvre épülő programok

1.) A 2016. évi EMMI pályázatokon ismét nyertünk támogatást **Járásszékhely települési önkormányzat óvodások múzeumlátogatói programjának kidolgozására** (Gyere velünk múzeumba! - 27621/2016/KOZGYUJT), ezen a programon központi szerepet már a Királyi vonatok könyv fog játszani.

A könyv alapján egy 3 alkalomból álló foglalkozássorozat került kidolgozásra, és 9 helyi, 2 vidéki óvodával kötöttünk szerződést 1-1 csoport fogadására.

2.) Az előzőeken kívül önálló egy alkalmas foglalkozásként is hirdetjük kisiskolásoknak és óvodásoknak a Királyi Váróban tartandó múzeumpedagógiai foglalkozást, amely a könyvön alapszik.

3.) A könyv főként óvodapedagógusoknak szóló bemutatását, de amelyre másokat is várunk, **szepember 27-ére** tervezzük, a könyvbemutatót Schäffer Erzsébet, a Nők Lapja ismert újságíró-nője tartja. A program a Múzeumok Őszi Fesztiválja keretében zajlik.

4.) A könyv köré építjük múzeumunk részvételét júniusban a Gödöllői Királyi Kastélyban a koronázási hétvégén.

5.) A kötetet a Gödöllői Városi Múzeum honlapján, Instagramm és FB oldalán **valamint egyéb múzeumi weboldalakon, a város honlapján, a városi sajtóban** (szeptemberi megjelenésre már elő van készítve a cikk a kötetéről) tervezzük reklámozni.

6.) A múzeum honlapján a pályázati beszámoló: www.godolloimuzeum.hu/muzeum/palyazataink

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

Ezúton is köszönjük az NKA támogatását is, amely nélkül a kiadvány ilyen színvonalasan nem jelenhetett volna meg.

Gödöllő, 2016. július 27.

Kerényiné Bakonyi Eszter
múzeumpedagógus, a szerző